

1998 СЫЛЛААХ БЮДЖЕТ БИГЭРГЭННЭ

«Сана олох» хаймат аясыг нүмэртгэр Улаус
тундуйн XVI сессиятыгэр хайнык бопнууостар
хураалбүтүрлн туһунан билиһиннэрэн турабыт.
Бү сессия аабх кэпсэтип кинигэр турбт сүрүн
хураал туһунан «Чуралчы улууһун 1968 сыллаах
хураалы туһунан» бопнууос буола, Дакылааты
түрүөлүннэтип начальнигын эбэһиннэһи толго.
М. М. Оконешникова өнгөрдө.

Давсалагтан иштгэххэ улаус боджетиай тэрилтэд 1997 сыллаахха 126 млрд. 729 мөл. суумалаах үнэ хүрэлбүтүн 133 млрд. 185 мөл. ороскуоттаабыттар олукха ардагжа нэс эбилэн барыта ороскуот 173 млрд. 30 мөл. буолбүт. Аһары барыа ордух маагэтиай ороскуоттарга кэстөр. Холёбур госууран-дэиэ 1 млрд. 821 мөл. онугтар 3 млрд. 497 мөл., урэх уурааччыта 12 млрд. 420 мөл. онугтар 17 млрд. 83 мөл. ороскуоттаабыттар. Улаус үрдүнэн охуоту шаларип 8 көрүгүнэ толоруллубата, Саамай тахин араветайны фпаческэй сирайдэртэн дохуоту томуйуута таһарылыныа. Мапыаха үлэлэбэт дым ханнаа мала сымдыар курдук кэстүүлэрэ элбэри дуута. Давсалааччыт 1997 сыллаах боджети түүлүүсүн сийлини ыратып баран 1998 сыллаах бюджет сымнашараларын — биирдии уурааччытадарынан, нэһи-нэктэринэн, тэрилтэлэринэн, оскуолазырынан түгэ-сэллэбит сымнашараларын сессия бигэргэтиитигэр биллэрэ. Улаус үрдүнэн республиканыан бигэргэтил-лөн салбит бюджет 98 мөл. 964,4 тыһ. Былырынан-ны көрүлбүттээбэр лаппа кыра. Үн-харчы респуб-лика үрдүнэн кырымысчыгынан иштитэн ордуу көр-үүр да, туруорса салыыр да сатамматын республи-ка үнэ минитеретиота сэрэниит. Оскотүн улаус боджети иһигэр эбип дохуоту булунар кыахтаах буол-ларыва дефициттээх бюджетта ылыныан сөбүн эппат-

Бишпурчдод дүүдлэхингэ барыта 17 киби тал э-
тэ. Энд нэ хооонворо сүмшүнэн бишр. Ол боджэ
шара кыратык көрүлзүбүтүн, материальнай орос-
тоттарга хайдах да көмчлэн сатаабыт шнн итн
көрүлзүбүт үн тийбэтнн. биймдгэ кыстыкка онти-
шазын сентөөтүк ытылдыбытынан салгы өссө
итн хаймхалан үлэлнр ырахаттардаах буолуодун,
үбү-аы көмчлэхингэ баар кыхтарынан үлэлэн-
дэн түһүн.

Республикаттан бюджеты туруурсууга, кээбитин үл-
жестингэ учуоттуурга туһаайан этиилэр өгөлхүдүн-
нулар. Хайахсыт нэһилиэгин баһылыга Н. Н. Филин-
нов хас бирдани үлэни толорууга чуолкай тарифи-
кация өлгөрүгү аадаатын, уруксунан төлөһө олорор
билгилэ кэмэс эһигистээбэтин ийда. Бизинг, со-
ларка элэтин түкүстүгэ элбэх транспордаах нэһи-
лэстэри учуоттаныахтаабын эттэ. Кылааннаах нэһи-
лэстэри баһылыга В. М. Ядрихинский ЖКХ управле-
ннетигар ханнык үлэстэр киирэлэрин, ханнык
бюджетары, техникалары балансаа илаадарын чуол-
кайдык баһаарымы үбү-харчыны баалааннааһыттар
наадалаабын билэстэттэ.

Улзус культурага управленистын начальнига Т. А. Тарасов бюджет боншуруоһа сымлата хойутаан көрүлгөһө үгэскэ кубулуйбутун, үп-харчы сым ага-ыгар ороскуоттаммытын көппө көрүлгөһүн бэлэ-тэтэ, Тэрилтэлэргэ үлө-хамнаас сунууһун күһүсүт-тэп сагаланырынан, материальнай ороскуоттар кыһы-нын өнүкүүлэринэн бэдьизити көрүү, бигэргэтии управленистын начальнига М. А. Никифоров байэтин аһаһтар броджеты аһары сарбайыы үөрэх хаачыс-тыбатыгар охсор кутталлаһын бэлэһэтэ. Учуутал-ларга коммуналнай өгөһөп туһаннары тохтообута-мрааһытын аһына. Маныаха киһилэри сээбэгиниэт-нидэттан быһаарылаах, чопчу дыһал наадатын ыйда.

Дунд-уул, коммунальнй хайналыстыба управ-
лелты начальнига В. И. Невгородов республика эч-
лэмнхата сотору кэмнэн тусан кэлэрггэр, бюджет
обязанност эхэл суолууан байэ күүнүүгэр эрэнэр-

УЛУУС МУНИПАЛЫН XVI СЕССИЯТА

гэ этгэ. Маниаха үбү бытаршмакка кииннээн туһаны улахан орууллаах буолуоҕа. Саҥа тэриллит ИЖКХ структурата итинэ сөн түбүһэр. Салгыны киин өссө аарынан-суоттанан оптимизацияны мытарга сүбэлэтэ. Киин билиһин кылаабынай враһа Г. Н. Аленесов урукку өттүтөр пэһиликтэрбитигэр тутуу былаана суох мытыллан аһара элбэх котельнай баарып, итинэргэ материальнай өрөскултарга көрүлүүт үн үкэс кутуаларын эттэ. Оһон теһе кыааларынан котельнайдары кииннэһхэ диэтэ. Капитальнай өрөмүөннэри үн-харчы булан мыттарарга туруорууста.

Депутат, улауу баһылыгың солбуйааччы, Н. Д. Понеев көргүлүбүт үбү тымырыңга зрукку схемаван биримши сымалалаарынан аахта. Үбү үлэстииң кэпизик кинитин ахсааңынан көрөн ымытылалар табыгастаңдын ыйда. Улауу пингөр үбү эбии булуунууга сомуң, дохуот килэрэр салаалары үлэстөрүгэ этта. Тэригтэлэр, оскуомалар аһылыгы кэтэх, подсобнай хабарыйыстыбалары тэригэң быһаарыммахтарын собуи бэллэтээтэ.

Депутат, Чуранчы орто оскулатын директора В. Н. Коркин штаты сарбыйымыгтан кэлэр өттүгэр туттунар га эттэ. Туспа счөттөөх оскуолалар бухгалтерияларын сабымы, хааччактааһын өхсүүдөөх буолуохтаагын санаатта. Чуранчы орто оскулатыгар сыллаага проишкөтө суох элбөх «60 үөрөн» киирэрин бөрөдөктүгэр наадалааһар тохтоото.

Улууэ Мунһадын үлэтнээр каттыны ылыт Ил Түмөн Респубанка палататын депутат А. И. Понсева бюджетны ылыныыга хайдах үлэлээбиттэрин кэпсэгтэ, Респубанка бюджетин үс агар ый дуүүлэлээн, үлэлэлээн алынылдыбыт, Бастагы аарыыга 120 этин киирбит. Комиссиялар бэйэлэрин туһаайымыларынан тус-туһунан үлэлээбиттэр. Чурапчы улууһа бюджетны ылыны бырыһманынан 31 улуустан 6-с микротэҥ тахсыбыт. Альбина Нинокуевска бэлэтээһининэн улууэ дьаһалтата, тустаах управлениелар бюджетны таарыһаахха сөптөөхтүк үлэлэсинттар.

Улууэ баймылга А. А. Шадрин кэлэр өттүгэр бюджетты бигэрэтинге улууэ бары тэрпэтэлэрин, хаһааймстыбаларын үнтэрин-харчылаарын былааннаан киллэрэн көрөр наадатын ыйда. Салттын кини «Баймылга бюджет бастакы барыла биллигиттээбэр кыра сымпаранан кэлбитин элбэхтик үлэлээн эитэрдибит. Коммунальнай өгөөнөн туһанымыга үп-харчы корууллук, тохтотор туһунаан уураах, дыһаһ даҕаһын суох. ЖЖК кининизмита—олехиут биллигити көрдөбүтэ. Нэһилиэк-тэргэ кинилэр үлэһиттэрин оперативнай дыһаһтатта баймылыктарга хаалар. Нэһилиэк баймылыктарын үп-харчы өттүнөн бөсөрөгүтүгэ, салаатаны киниизмита туһаайан оскуодалар сөттөрун кинилэр бас биллидөөнгөр бэрлэлэр» — диэтэ.

Сессия Чуранчы улууну 1998 сыллаах бюджетин бигэрэсттэ.

Вячеслав Игнатьевич Новгородов дык-уот, коммунальнай хайаайыстыба управлениетын начальнигынан, Дмитрий Петрович Ефимов иччат дысалалаарыгар управление начальнигынан бигэрээннэлэр. Сөспү улуус администрациятын структуратын, администрация усталаарыгар эбиһэлэри калдьатты туһунан, стабилизация фондатын бигэрэтиитэ, Баһылай алаһа, Лэбийэ уонна Хахыйах пөһүлүөннээххэ пууһаарын регистрациялааһын туһунан бөлүкүрүстэргэ тустук быһаарылары ылымна.

Доксууснайдаагы туга хаһайыстыбатын академиятын профессора, анатомия уёниа хирургия кафедратын сэлбидиссэй, ветеринарнай наука доктор, РФ уюниа СР наукада үтүөлөөх деятель Иван Саввич Решетниковка «Чуранчы улууһун бөлүстөөх гражданинаа аат ыгэриллино». Болтоно нэллэлигин культу-ратын дыһэтэгэр биир дойдулаахтара, артист Виктор Афанасьевич Саввич ата ыгэриллино, Аладар орто оскуолатын, Амма учаастантаагы балыһатын хода-тайстволара сессиянан ылыллыно.

А. СЛЕПЦОВ.

РФ Президенин Ыйаарынан «Сахалар» институту үлөнтүрө, Россия үтүөлөх архитектордара Николай Румянцевна уонна Иннокентий Николаевна архитектура талантытар РФ 1997 с. госпремиятын лауреаттарына аата ыгөрүлүшүнэ, Биримайга түһүрүлүбүт 5 бырайыактан государственной комиссии Саха сирин архитектордарын объектарына—СГУ естественнай наукаларга факультеттарын комплексына—таан ылла. Государственный наҕараадалары официальнойдык туттарып Москвага бөс ыйгытар дуо-дуоба.

САМАЙ ЭДЭР АВТОР

ПЕРЮНГИ. Куорат кинигэтэттэр гимназия 10 саастаах үөрэнкөччүтэ Катюша Снедотак кинигэтэни бичилииниэрин малааһына буолла. «От күөр» блокнот» диэн ааттаах хөмүүруунуукка кымычаан хобоонноро уонна остуоруйалара кыллариллибиттар. Кинигэ ойуугун автор бэйэтэ өтөрбүт. Хөмүүруунуук Москватаады «Риф рой» издательствога бэлэттэнэн тагыста. Кирири тыллар Россия бичилиилэх дөөтөссата Рима Казакова суруйбүт.

КҮННЭЭХ АЛБЕНАБА—САЙЫНГЫ
СЫНЬАЛАГГА

Культура үзлэлтгэрийн профсоюзун рескома Болгария «Адис» туристической фирматын кытта бу эйгдэ үзлэлчир дьон ороолоруун сайынгалы сымвалалганырмы Варна күнүзэх илалтатарысар төрийннэг биргэтэ үзлэлбэтэ бөһис сыла,

Реском председатели солибуулагчы Любовь Коротких этэринэн, бу юм устата «Адам» оһотунан тыһыланчактан таһа оһо доруубуулатын чабдыгырта. Урукку сыдаларга болоххо 100-120 оһо киирэрэ. Ыйыыл уһарчы суогунаа 30-ча оһо барда. Киирэтэр бары Искуство минни Владимир Соловьев салайааччылаах үлгүү студиятын интеллектчилэрэ. Болох программалар сымчаланы таһыан «Славянские каникулы» оһо фестивалыгар кыттым көрүлэр. Бэс ыйын 15-20 күннэригэр буолар фестивалга элбэх дойдуттан оһо коллективтара кыттыахтара. Олорор бүтүһүнү Аабена куораттан чугас Крайнево бөлүөлүккэ 8 мэдээлмэнээх гостиницага өлөрүөхтара.

БОШУРУОС СЫНАТА БАРАХАН

ДЬОКУСКОЙ. Соторутаарыта РФ Транспорт-
ка министертэттэни хаайбылустаах мууһахтара буол-
ла.

Мушлагад аварыгар СР премьеро Василий Власов бийадгы яангиганилан республикада тагаары тийейн кулалэрин авары улахан суолтадаммитын бэлэтээтэ, Тагаарс кэлпигиттэй республиа транспортын экономическай баалайманнатын туруктаах өнөрүү бийаачы тутулуктаах.

Сүүрү дахилааттары. СР материалынай ресурсаларга, эргизигэ, транспортта уонна сибээскэ министриин а.т. Владимир Чиенов уонна РФ транспортта министриин солбубааччы Николай Смирнов оҕордулар. Кинилэр республика транспортта комплексын сүүрү проблемаларын адыһыһалар, бу салааны кризистэн таһаарыыга суоллары ыбдылар. Биллэн турар, республика олоҕор бүтүннүүтүгэр улахан охсуулаах хаалып хөрөмүһүлэ ахтылыһыһалар. Муһуах кыттылаахтарымгар ууга барыы туһунаа киниэ көрдөрүүтүнэ, СР Правительствөтүн Председателин баастаабы солбубааччы Семён Назаров үү солбууу туора

РФ Госкомсервисын председатели Владимир Гоман алдвархай содула РФ Правительствонын өртүттөн киизг далаабынлаах үлэин эрхлэрин санатта. Киин бийэтин ведомствота республикада көмөнү өгөрүүга ыттар үлэтин туһунаа ийтинивэрдэ. Ол ийгэр хо-лобур, резервигтэн республикада 50 мол. солк. көмө корүлүинэ. Ол үч таһаабы таһымын түрөитиингэ бэрлаллэвэ. В. Гоман ону таһынаа «Хотугу дөйдү өфөлөрү» тус сыаллаах программа чэрчигинэ көмөнү өгөрүүга докумуоннар илин баттаммыттарын уода. дыһааллар ыһыллалларын туһунаа ийтинивэрдэ. Киин көрүлэлэр боннуруос урагы сыалалаабын бэллэгэста.

Дахмызааттары дууэлэлэнигэ Иркутский уобаласе даһаһаатын Хоту эгэри саймниарыгга комитетын председателъ Николай Палениай, РФ транспорта министрин бастакы солбуһааччылар Александр Луговцев, Анатолий Насонов уод.а. кыттыгыны ыаллылар. Мунуных түмүгүгүнэ холбоһуктаах уураах ылыллына.

СЫЛЫРҒА ҮАЛДЫТТАР

Дьокуускай. Халаан уутун кэмгэр элбэх ийи дотууһунун сүтөрдэ. Ошон ИДМ бытах кэмгэрэх асыраанкалары биэртөлөтө. Эмсэбэлэбит дьон билиһинэ насимонт туһа диир тоболоһуу сыһаннар.

Манжийн бэлэншилнийг республика тайхаттан клубт өмчлөхтөгөөр туушнарга холоноллор. Кинилэр аймалд нэдээнгэр түбэстийн дүн сэлтэдгэран эбнэ испорт булунарга суудайаллар. Ол эрээр испорт сулуусната сэргэх—албыннааччылар тутудаллар.

CHL

Олох тусуохталар кун-туун тагнары тунан инара мэлдэһиллибэт. Россия регионнарыгар биирларыгар араас суол демонстрациялар, бырачыас акциялара, пикеттэллэһиннэр ыытыллылар, хоргуууну билэлэрин, тэмэр суолларга «рельсовой эриһ» — дьон мулгуур уһукка тийинилэрттэн. РФ Правительствотын отставкада ытты, Президент Б. Ельцини устарга бөлөхтөһүү — былаас үрдүкү салааларта, кини органаара кыамматтарыттан.

[illegible]

Огтөн улуус үеэсэй проблемаларыгар, юсжиллэх боннуруостарыгар үлэлширгэ бэлэмни уовна онуук да үлэлни сундларыни абынна. Холобур, үс объект тутуутугар: Хатызы, Толоон оскундаларыгар, кини балыына дыстугар, Манна республикада ылымалыбыт хайыыханы юсжээтэ, Вастакы учарат тутуулара 95 бырыымын буннүт объекттар үбүлэвэллэрини. Он эрээр, сорох тутуулара бүтөн, үлэс да кинирбиттэргэ үн-

Тыя эгнэлт улахан суох буолла. Антип жунуһа
ыйытыт, сонно санааны атастаһыт, быһата, зарары-
та информациялаһыт, сэлэргэһид бэрэздэһиһт тэ-
мүктэһиһт.

Консульт. С. МАКСИМОВА.

«Алаас сибэккилэрэ»

нийслэл, Бийшиг, бигр идэлзэхтэрэ, Егор Тимофеевич, бигр идэлзэхтэрэ, унаар

жюри председателя.

нийслэл, Бийшиг, бигр идэлзэхтэрэ, Егор Тимофеевич, бигр идэлзэхтэрэ, унаар

Автор сурутгар отгалар
саваа редакция позиянатар
малды сөн түбнэр буолбата.
Сурукка ыйыллар чакчылар
кырдыктаахтаргар анкеталар
шым автор тус байыра сурут.